

^{aa} kronnona B. ^{ab} fulkomna ändrat från fulkomnom B. ^{ac-ac} landzräth B. ^{ad} rat A, B. ^{ae} heltz B. ^{af} i hwat B. ^{ag} Ändrat från ingen B. ^{ah} Över raden B. ^{ai} ini A, nu B. ^{aj} Lowem B. ^{ak} umiskatha A, B, C. ^{al} thom B. ^{am} Planchæ B. ^{an} Sudercopiæ B.

¹ Saknas i Söderwall; snarast synonym till fsv. subst. *bistand* n. 'bistånd'. ² Jfr Söderwall: *boardsman* m. 'inbyggare'.

6153. 1359 november 18. Söderköping.

Magnus, konung i Sverige, Norge och Skåne, kungör att han har givit sin trogne rådgivare Bo Jonsson följande gods: Herrborum (i Skällviks, nu i S:t Anna socken), Bottna (i Skällviks socken), Torö (i Skällviks, nu i S:t Anna socken), två kvarnar i Hälla (i Mogata socken), Kejsarnäs och Yxnö (i Skällviks, nu i S:t Anna socken), Baggetorp (i Rönö socken), Eknön (i Skällviks socken), Djursö (i Skällviks, nu i S:t Anna socken), Mem och Stensvad (i Tåby socken), Svärtinge (i Ö. Eneby socken), en kvarn vid Norrköping, Kumla kvarnar (i Gistads och Törnevalla socknar), Skruckeby (i Mogata socken), Stenstorp (i Vånga socken) samt Granby och Rysslänge (i Ö. Hargs socken) för 600 mark lödigt silver kölensk vikt, vilka han var skyldig Bo Jonsson för den skuld som denne på kungens vägnar hade ådragit sig, då han innehade Kalmar hus och då han var rikets marsk. Dessa gods hade rikets råd tilldelat konungen därför att hertig Bengt (Algotsson), som innehade godsen, hade förbrutit sig mot konungen och riket. Om några brev tidigare givits på dessa gods, dödar konungen nu dessa, vilka de än är och var än de finns.

Konungen beseglar tillsammans med sin son Håkan, ärkebiskop Peter i Uppsala, biskop Nils i Linköping, biskop Nils i Skara, biskop Tyrgils i Strängnäs, biskop Thomas i Växjö, riddarna och männen Eringisle (Suneson) jarl, Gustav Arvidsson, Magnus Gislason, Trotte Petersson, Bengt Filipsson, Magnus Nilsson (Röde), Karl (Ulvsson) av Ulvåsa, Lidinvarld Haraldsson, Karl (Ulvsson) av Tofta och konungens kansler Magnus samt (väpnarna) Arvid Gustavsson, Anund Hemmingsson, Finvid Finvidsson och Torkel Eringisleson.

Orig. på perg. (29,3 × 18,4, uppveck 3,0 cm; 20 rader), i greve Gösta Mörners ägo, Thorönsborgs Egendom, Sankt Anna. Avskrift i Margareta Grips bok, (av Ebba Grip 1637) pag. 276–277 och (av Ebba Grips skrivare) pag. 358–359 samt regist pag. 363, Trolleholms arkiv.

Registrerat: Förteckning år 1605 över Mauritz Grips döttrars brev och handlingar, Vretstorpssamlingen, A II:1, nr B 13, Uppsala landsarkiv.

Avbildat: L. Stenbock, Herrborum (1912), s. 13.

Tryckt: Senast a.a., s. 32–33.

Om brevet's trädning se H. Gillingstam, Margareta Grips bok (PHT 1957), s. 93 f. med not 60.

Om tillkomstsituationen för brevet, konfiskationen av Bengt Algotssons gods och donationen till Bo Jonsson se S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 28 ff. och L. Sjöstedt, Krisen inom det svensk-skånska väldet 1356-1359 (1954), s. 48 ff.; se även J. Rosén, Kronoavsöndringar under äldre medeltid (1949), s. 173, nr 181. – Av Engströms arbete, senast a.st. och s. 55 ff., framgår att Bo Jonsson inte torde ha kommit i besittning av här berörda gods. Utöver där anförda brev se konung Eriks brev 1357 8/12 (DS nr 5829), biskop Nils (Markussons) testamente 1372 30/3 (DS X, nr 159) och Staffan Stangenbergs brev 1381 15/3 (RPB nr 1566).

Om tidpunkten för Bo Jonssons innehav av Kalmar se senast B. Fritz, Hus, land och län 2 (1973), s. 92 med not 10. Ang. Magnus som kungens kansler se H. Schück i HT 1963, s. 402 ff.

Allom them thetta bref hœra ællæ see sænde Magnus medh Gudz nadh konunger Swerikis / Norghis oc Scane helso medh / Gudhi / Thæt see allom mannom viturlikt at oss ælskælikom oc varom tronom radhgiwara / Bo Jonsson thessen var godz sum ær Herborwm / Butnæ / Thorø / twa qwærna i Halla / Keysarnes / Øxnø / Baggæthorp / Eknø / Jursko / Mæm / Stenswadh / Swertinge / ena qwærn hoos Norrækøpungi / Komlaqwærnæ / Skrucuby / Stenolfsthorp / Granby / Roslinge / medh allom therra tillaghom / i thyrro oc wato / nær oc / fierran / huss / jordh / akrom / ængiom / skoghom / lægongom / fiskewatnom qwærnæstrømom / badhe ingierdhis oc vtgierdhis / ængo vndantakno / medh allom therra afgieldom / fori siex hund-

radha mark lødhoght sylwer kølniskæ wikt, hwilka wi hanom Bo Jonsson giældscýldogh varom fori the giæld han a wara wæghna innæn kom / tha han Kalmarnæ huss hafðha oc swa tha han war rikæsins marsk var / hawm wi vplatat¹ til ewærdhelika ægho / hwilikin godz wart rikæsins radh / medh samthýkkio oss til delde / fori then skuld hertogh Bendieter som them fornæmdo · godz atte / hafthe sik forbrudit widher oss oc riket / oc fori thy aførom wi them samæ Bo Jonsson oc hans arwm / fra oss / oc warom arwm / oc æfterkommandom allæn ræt / oc ægholot i them godzom oc / hwari therra / swo at the maghin theen godz / sæliæ / skiptæ / styra / halda / oc skipa / oc hwilikoledhis them sýnes af them at gøra / æfter therra vilæ / ok wilkorom wi oss til oc wara arwa medh these brewe thessen samu godz / hanom Bo · Jonsson / oc hans arwm / at hemola for hwars manz tiltalu / oc æru nokoor bref førmer / nokorum fangen a thessen godz / them dømom wi dødth / oc ænga makt at hawa / oc til alsækkæs / æ hwilik the æru hælzt / oc / hwar the kunno finnes / Til merer witnesbyrdh / thet swa ær skipat oc giort / ær wart jnsighle / oc wars kærasta sons Hakons jnsighle / ok hietharlika fadhræ / arkebiscops Pætærs i Vpsalum / biskops Niclissa i Lynkøpungi / biskops Niclissa i Skarum / biskops Thyrgilsa i Strengenes / biskops Thomosa i Wexsiø / oc ærlika riddare / oc mannæ / Æringisla ierlsins / Gøtzstawi Arwidhsøns / Magnussa Gislasons / Throttæ Pætærssøns / Bendiectz Philippussøns / Magnussa Niclissøns / Karls i Vlfasum / Lidhinwardz Haraldzssøns / Karls i Thofto / Magnussa vars cancelers / Arwidz Gødzstafsons / Anunda Hæmmi[n]xssøns^a / Finwidz Finwidzsons / oc Thurkils Eringislæsons · insighlæ sat fori thetta breff / Datum Sudhercopie / anno Domini · M^o ccc^o lix in octaua beati Martinj episcopi et confessoris.

På baksidan, med 1400-talshand: **Keysarenæss**

med Margareta Grips hand: Bo Jonson sek Herborvm aff konjng Magnvs for säx
hundra mark lodjga sölf

Sigill: nr 1 fragment av ofärgat vax av konung Magnus stora sigill (se SMK II nr 9 och fig. 32–33): [...G]o [thorvm...] och fragment av kontrasigillet (se SMK II nr 10 och fig. 34–35): [...graci]a [...]; nr 2 bortfallet från den i brevet kvarsittande remsan (se nedan); nr 3 bortfallet liksom remsan; nr 4, 5, 6 och 7 bortfallna från de i brevet kvarsittande remsorna (se nedan); nr 8 bortfallet liksom remsan; nr 9, 10 och 11 bortfallna från de i brevet kvarsittande remsorna (se nedan); nr 12 bortfallet liksom remsan; nr 13, 14, 15 och 16 bortfallna från de i brevet kvarsittande remsorna (se nedan); nr 17 fragment i rött vax på kaka av ofärgat vax (nedre delen av sittande figur, möjligen jungfru Maria med barnet, därunder knäböjande präst): [...M]agni · [...]; nr 18 fragment i grönt vax på kaka av ofärgat vax (sparre i sköld): [S'] Arwi[di G...]; nr 19 fragment av kaka av ofärgat vax på i brevet kvarsittande remsa (se nedan); nr 20 och 21 bortfallna från de i brevet kvarsittande remsorna (se nedan).

Påskrift på remsa nr 2: (skrivövningar) dej ... us in dj ...prouideri; nr 4: Nicolaj Lyncopensis; nr 5: N episcopus Skarensis; nr 6: Thrugillus Strengeniensis; nr 7: Thomas episcopus Wexionensis; nr 9: Gødstaf Arwidson; nr 10: Magnus Gisilsson; nr 11: Throtto Pætærsson; nr 14: Kaarl i Vlfasom, ... Magnus Dei gracia · rex Magnus prouideri; nr 15: Linward Haraldson; nr 16: Karl i Thyftom; nr 19: omnibus presens; nr 20: (nästan helt utplånat) Anund ... Finwid Finwidson; nr 21: Thorkil Barun (överstruket) Finwid Finwidson.

^a Hæmmixssøns ms.

¹ Troligen för vplatat.